

FAS MANINY: FIRMA, KTERÁ VYKAZUJE STABILITU

Již 30 let působí na stavebním trhu společnost FAS Maniny, která se od svého založení v roce 1991 profilovala především jako specialista na klempířské řemeslo. Platí to stále, a to přesto, že firmu vede už druhá generace majitelů. Jedním z jejích tří zástupců je Martin Maršík, se kterým jsme se bavili nejen o tom, jak náročné bylo firmu od zakladatelů převzít, ale třeba také o prestižních zakázkách, na kterých prokazovali a dodnes prokazují špičkovou úroveň odvedené práce.

 Tomáš Svoboda autor, archiv firmy FAS Maniny

Na začátku příběhu byla společnost FAS, která vznikla v Sedlci u Prahy jako nástupce bývalého podniku Průmstav – Stavomontáže. Jejím zakladatelem byl mistr klempíř Zdeněk Švarc, jehož osobnost si v tomto vydání také připomínáme. Společně s pány Friedlem a Chramostou tehdy převzali podniková zařízení, několik divizí i bezmála 300 zaměstnanců. „To byla první etapa, po které se počty lidí ve firmě postupně snižovaly. Dnes patříme ke středním až větším klempířským a pokrývačským firmám. Celkem je nás patnáct až dvacet. Držíme si dílenské zaměstnance, řidiče, administrativní zázemí a k tomu samozřejmě stále party řemeslníků, které podle potřeby doplňujeme o externí pokrývače a tesaře,“ říká na úvod Martin Maršík, se kterým se na řízení firmy FAS Maniny podílejí další dva jednatelé Vlastimil Bartoš a Jan Řeháček.

Jakými slovy byste na úvod vystihl aktuální kondici firmy?

Řekl bych, že jsme firma, která vykazuje stabilitu. To znamená, že dlouhodobě fungujeme bez ekonomických excesů či změn zaměření. Faktem je, že se personálně pomalinku zužujeme, což je ovšem dáno kapacitami na trhu. Je to obecný problém, který se týká firem napříč obory. Jinak z hlediska obratu jsme stabilní, práce máme dostatek a jsem rád, že úspěšně navazujeme na to, co před lety začali naši předchůdci.

Držíte se tedy zejména klempířského řemesla?

Ano, dominance je pořád v klempířství, ale vzhledem k tomu, že těchto řemeslníků ubývá, muse-

Společníci a jednatelé firmy FAS Maniny (zleva): Martin Maršík, Vlastimil Bartoš a Jan Řeháček.

li jsme reagovat a navýšit pokrývačské kapacity. Daří se nám to díky ukrajinským kolegům, které nabíráme podobně jako řada dalších firem. U klempířského řemesla to ale není možné. Stejně tak používáme externisty na tesařské práce. Jinak se dá říct, že jsme přejali model původních majitelů, z nichž pánové Švarc a Friedl byli klempíři a pan Chramosta se zabýval spíše provozními záležitostmi. Moji společníci, Vlasta Bartoš a Honza Řeháček, jsou taktéž vyučení klempíři, kteří byli ve firmě od samých začátků. Z pozic mistrů se pak posunuli k řízení firmy.

Vy jste do firmy nastoupil o něco později. Co konkrétně vás do ní přivedlo?

Byl jsem původně projektantem a statikem v projekční kanceláři se zaměřením na památky. Bavilo mě to, ale ve 33 letech jsem cítil potřebu změny. Chtěl jsem být více na stavbách než v kanceláři. Měl jsem tehdy za vzor statika Víta Mlázovského, který byl spojený s firmou tesaře Petra Růžičky. Říkal jsem si, že bych se mohl obdobně propojit s přímou realizací staveb. Možnost přišla díky setkání s panem Švarcem, kterého jsem znal z několika společných reali-

Jednou z nejprestižnějších zakázek firmy je střecha Obecního domu.

zací, jako byl například kostel na Karlově. Lidsky jsme si velice rozuměli, což bylo klíčové i pro jeho ideu postupného předání firmy v době, kdy měli všichni společníci před důchodem. Nakonec jsem se pro změnu skutečně rozhodl s tím, že se budu připravovat na převzetí firmy s dalšími dvěma kolegy.

S jakými vizemi jste do toho šli?

Moje osobní vize byly trochu jiné, lákalo mě spíše tesařství a projektování. Vývoj byl ale takový, že naše těžiště zůstalo v klempířině a moje práce se firmě čím dál víc přizpůsobovala. Časem jsme se ještě více zaměřili na památky a změnili kvůli tomu styl práce, protože můj vztah k památkám je jiný, než mají běžní řemeslníci. Dívám se na ně očima projektanta a znám i potřeby památkářů. Z toho neustále těžíme, a to jak v komunikaci s našimi partnery, tak v realizacích, kde máme uspokojivé výsledky z technického i památkářského hlediska.

Proběhlo převzetí firmy přesně podle plánu?

Firmu jsme převzali v roce 2008, což bylo po pěti letech od mého příchodu. Řekl bych, že jsme skočili do vody rovnou po hlavě, což bylo lepší než firmu přebírat po etapách. Myslím si, že tento způsob předání firmy je hodně zajímavý. Většinou se mluví o předávání rodinných firem, kde to však ne vždy funguje a jsou firmy, které po odchodu starší generace upadnou. Řeší to řada firem nejen z našeho oboru a jen málokdy se to povede tak jako v našem případě, kdy firma pokračuje a dál se drží tradice.

Čím konkrétně je typická vaše tradice, respektive řemeslná praxe?

Určitě jsme zejména v klempířině přinesli nové přístupy, jako jsou repase historických prvků, které umožňují zachovat větší autenticitu památek. Dneska už to dělá i konkurence, ale dříve převládal názor, že se všechno musí udělat znova. Klempíři nechtěli pracovat se starou mědí a podobně. My jsme ukázali, že to jde. Dokážeme si tím vydělat peníze i pracovat ve prospěch památky. V tomto směru máme velkou výhodu, stejně tak jsme schopni vyřešit řadu technických problémů, například se statikou nebo stavební fyzikou. V podstatě jsme odkázaní na složitější realizace, ostatně i složení našich lidí je takové, že nemůžeme dělat levné stavby, kde je velká konkurence nekvalifikovaných pracovníků. Kromě památek se však zabýváme i novostavbami s vyššími nároky. Dá se také říct, že jsme vždycky byli u začátků nových materiálů. Mezi prvními jsme používali titanizinek, poslé-

Na Obecním domě pracovali klempíři také s falcovaným titanizinkem.

ze nerez i hliník, když začal jeho boom díky firmě Prefa. Vždycky jsme rychle chytali nový vítr.

Jak rychle jste dokázal jako projektant „chytit vítr“ mezi řemeslníky?

Musím říct, že už jako projektant jsem se velmi aktivně účastnil staveb. Troufnu si říct, že jsem potkal jen minimum projektantů, kteří byli na stavbě tak intenzivně jako já. Takřka denně jsem byl třeba u první etapy statického zajištění chrámu sv. Barbory v Kutné hoře, takže s řemeslníky, a hlavně s tesaři, jsem byl zvyklý jednat napřímo. Přiznám, že naopak klempířina je pro mě pořád trochu tajemná, a to i po letech, co klukům koukám pod ruce. Jejich postupy bych nenapodobil, vždycky se najde něco, čemu úplně nerozumím. Rozhoduje tam určitá míra improvizace a praktické schopnosti, jak s detaily pracovat. Manuální zkušenost a intuice je rozhodující také u pokrývačství, hlavně u složitějších tvarů střech, které však díky zkušenosti projektanta dokážu klukům přesně rozměřit.

Nepochyboval jste někdy o správnosti vašeho rozhodnutí?

Na mém rozhodnutí ani na směřování firmy bych nic neměnil. Už bych nechtěl zpátky do kanceláře. Takto mě to baví. Svět řemeslníků a projektantů je pochopitelně úplně jiný, někdy to jsou až absurdní rozdíly, jako když zjistíte, že oběd je pro kolegy svačina, která má dvanáct knedlíků. Vedle úsměvných příhod se samozřejmě najdou i negativní stránky, ale pokud máte šikovné a chytré řemeslníky, je radost s nimi spolupracovat.

Vysokou řemeslnou úroveň prokázali klempíři také na věžích kostela na Karlově.

Vysněnou zakázkou byly repase klempířských prvků na střeše Národního muzea.

Na kterých prestižních zakázkách se vaši šikovní řemeslníci uplatnili?

K rozsáhlému uplatnění našich principů, jako je repasování, došlo na Národním muzeu, což byla vysněná zakázka. Z dalších zakázek mohu zmínit Jezuitskou kolej, Právnickou a Filozofickou fakultu, střechu nad Fantovou kavárnou na Hlavním nádraží i Pražský hrad, kde se střídá několik firem. Působili jsme tam jako generální dodavatel střech pro některá nádvoří a nyní pracujeme na objektu probošství. Ještě za pana Švarce byl nádhernou zakázkou kostel na Karlově, jehož obnovu jsem projektoval. Má unikátní klenby, krov a také klempířina tam byla náročná. Špičkovou práci odvedli klempíři a pokrývači také na Obecním domě, kde byl použit titanizek, měď i atypické glazované tašky. Rád vzpomínám i na zámek v Brandýse nad Labem a jeho věž s prejzovou krytinou. Podle historických fotek se však zdálo, že tam kdysi byla jiná krytina, která tvořila ornamenty. Po analýze fotek jsem dospěl k závěru, že šlo o špičatou glazovanou bobrovku, kterou jsme museli nechat vyrobit v Holandsku. Dlouho se nám ale nedařilo najít na stavbě ani v okolí žádný důkaz pro naše rozhodnutí. Až když jsme začali pokládat krytinu, našel jsem přímo pod nohama lesklý úlomek, kterým byla špička původní bobrovky. Tím jsme potvrdili tvar krytiny i její základní tmavě hnědou bar-

vu. Neuvěřitelné bylo, že s odstupem let se našla v šachtě pod věží spousta dalších tašek, jejichž barevnost přesně odpovídala našemu návrhu. Byla to pro mě jedna z nejhezčích zakázek, na které jsem už částečně pracoval v rámci firmy FAS.

Jak je vidět, o životní náhody ve vašem případě není nouze...

Životní náhody nás svedly dohromady i se zástupci benediktýnské komunity, pro kterou jsme realizovali klášter Emauzy na Karlově náměstí. Dostali jsme se k tomu díky přednášce o olověných krytinách, kterou jsme měli společně s panem Švarcem. Na objektech benediktýnů působíme dodnes, vzniklo mezi námi velké přátelství, které udržujeme už s druhou generací správců. Právě díky tomu máme i naše současné sídlo v Jinočanech, které spadá do majetku Břevnovského kláštera. Jsme součástí historického hospodářského dvora, kde se cítíme skvěle. Užíváme si genia loci staré stodoly, topíme si dřevem a pro naši mentalitu je to zkrátka fajn.

Fajn je určitě i blízkost Praze, ve které zůstáváte díky názvu FAS Maniny, že?

Je pravdou, že název máme podle druhého sídla, které firma měla na Maninách. Využívali jsme tam zázemí bývalé koželužny ve staré zástavbě Hle-

šovic, ale cítili jsme, že to jednou skončí. Pozemky, které měly velkou hodnotu, nakonec od původních majitelů získal developer, takže jsme museli hledat nový firemní objekt. Na druhou stranu jsme měli štěstí a mohli se přestěhovat do objektu, který patří klášteru. Postupně jsme ho dali dohromady a máme teď výrazně lepší prostory, než jsme měli předtím. I když někdo může namítnout, že jsme z Prahy odešli, my to vnímáme tak, že v ní stále jsme. Vždyť sídlíme jen kousek od Zličína.

Jste se zázemím v Jinočanech spokojeni i z hlediska vybavení a techniky?

Ve vybavení se snažíme jít vpřed. Investovali jsme do techniky, jako jsou vysokozdvizné vozíky, či do obnovy vozového parku. Výrazněji doplňovat strojní vybavení nechceme, jsme si vědomi, že dílnou ani výrobnou pro ostatní nebudeme. Tím už se zabývají větší hráči. Klempířskou dílnu, ve které jsou všechny potřebné stroje, máme pro sebe a udržujeme ji pod dohledem kolegy Honzy Řeháčka, který se doslova vyžívá v různých zlepšovácích. Některé stroje jsou dokonce ještě z dob Průmstavu, ale i díky nim máme k dispozici vše, co potřebujeme pro základní tváření materiálu.

Věnujete se i letos hlavně památkám a jejich rekonstrukcím?

Letos působíme například na zámku Lišno, kde je osvětlený majitel, pro kterého děláme břidlicové střechy. S pokorou jsme si troufli i na tuto krytinu, a to na základě spolupráce se spřátelenou firmou NSQ pana Žáčika. Shodou okolností nás díky tomu, že jsem si vzal ženu od konkurence (Markétu Vrhátovou, pozn. red.), pojí i příbuzenské vztahy. Dále realizujeme několik pěkných kostelů, jako je Veliká Ves, kostel na Žižkově v prejeze nebo menší kostelík v Holešovicích. Mezi rozpracované zakázky patří také ateliér pro řezbáře na Stodůlkách nebo developerský projekt na 50 rodinných domků, což je pro nás dlouhodobá práce na jednom místě. Referenční stavba je tak skoro každá a člověka potěší i drobnosti jako rodinný domek na Petřínách, kde jsme pro jednoho restaurátora dělali pěkně postaru nároží a hřeben s bobrovkou do malty. Takovou práci máme rádi.

Rád se zabýváte i prací pro Cech klempířů, tesařů a pokrývačů ČR. Čím vás oslovila tato aktivita?

Tak především jsem opět pokračoval v tom, co začal pan Švarc, který byl prvním cechmistrem. Dělal jsem mu asistenta a díky tomu se zapojil do struktur cechu, jehož aktivity mi vždycky byly sympatické. Mám totiž spolkového ducha a nesdílím představu, že si každý musí hrabat na svém písečku. Postupně jsem se stal členem představenstva, kde jsem měl nejdříve na starost školství. Podařilo se nám oslovit všechna učiliště a vytvořit prostor pro vzájemnou spolupráci. Následně jsem se začal zabývat i technickou stránkou v řemeslné radě. Zpracovali jsme Pravidla pro navrhování a provádění střech, což byl velký počín, na který jsme v roce 2020 navázali vydáním nových Pravidel pro navrhování a provádění klempířských konstrukcí. Teď jsem v pozici zástupce cechmistra, takže se věnuji všemu, co je třeba. Aktuálně zejména přípravě publikace o tesařských pravidlech. Myslím si, že celkově náš cech patří k neaktivnějším v zemi. Je užitečný a přínosný nejen jako profesní uskupení, ale funguje i jako podpora pro naši firmu. S kolegy z cechu si občas potřebujeme radit a pomáhat, což je bezvadné. Jsem rád, že si najdeme čas jak na technické rady, tak i na zábavu a posezení u piva.

Firma FAS Maniny slaví 30 let a rozhodně se má za čím ohlédnout. Jak vidíte její budoucnost?

I my už musíme začít uvažovat podobně jako kdy si pan Švarc. Je jasné, že taky jednou půjdeme do důchodu a musíme si ujasnit představy a plánovat, co bude s firmou potom. Co se týká nejbližšího rozvoje, budeme držet stávající kapacitu, abychom se dobře užívali. Kdyby se nám podařilo kapacity navýšit, budeme samozřejmě rádi. Naše zázemí nám umožňuje přijmout větší počet pracovníků, ale to se nám nedaří. Pořád přemýšlíme, jak tuto situaci vyřešit, zejména u klempířů. Vyzkoušeli jsme už snad všechno od vlastní výchovy mladých, přes spolupráci s uční, až po oslovení zahraničních pracovníků, ale zatím bez konkrétního výsledku.

Pokrývači při práci s prejzovou krytinou na střeše kláštera Emauzy.

Každý si po práci rád vyčistí hlavu, takže se na závěr zeptám, co děláte ve volném čase nejraději?

S manželkou se snažíme pokračovat v tom, co vytvořil její děda, pan Antonína Vrháta. Byl to skvělý člověk, po kterém zůstala nejen firma, o kterou se manželka stará, ale také dva domy a spousta práce, ze které žije celá rodina. Takže se věnuji práci kolem domu, zahradě, skleníku, včelám, to všechno mě baví. Jelikož jsem z rodiny operních pěvců a hrával jsem na violoncello, tak mám rád kulturu a různé přednášky. I ve volném čase mě to pořád táhne k architektuře a památkám. Dříve jsme měli skupinu, se kterou jsme jezdili po hradech, což se s dětmi utlumilo. Těším se, až trochu vyrostou a rád se s nimi na hrady znovu podívám. Jinak společník Vlasta Bartoš je rybář a nimrod a Honza Řeháček zase neskutečně polytechnicky zdatný jedinec. Všichni pak máme rádi jídlo, děláme i domácí zabijačky nebo udíme. Spojuje nás také pivo, které dokonce doma vařím. Nakonec i rozhodnutí o tom, že koupíme firmu jsme probírali v hospodě u piva. Máme to prostředí zkrátka rádi, ale je jasné, že s věkem a rodinnými povinnostmi je v tom člověk přece jen mírnější.

■

FAS Maniny, s.r.o., zakládající člen Cechu KPT ČR, děkuje všem zákazníkům a obchodním partnerům za 30 let skvělé spolupráce!

FAS Maniny, s.r.o., Hlavní 151, Jinočany 252 25, tel.: +420 736 765 620, email: info@fas-maniny.cz